

Ақтөбе қаласы №34 орта мектебі

Тақырыбы: «Отбасылық бюджетті есептеу»

Бағыты: «Математика»

Секциясы – Математика

Дайындаған: Музиева Махаббат Мұратқызы

5 «А» сынып оқушысы

Ғылыми жетекшісі: Даулетбай Сәуле Серікқызы

математика пәні мұғалімі,

педагогика ғылымдарының магистрі

Ақтөбе қаласы, 2022

Ақтөбе қаласы №34 орта мектебінің 5 «А» сынып оқушысы

Музиева Махаббат Мұратқызы

«Отбасылық бюджетті есептеу»

атты ғылыми зерттеу жұмысына

Пікір

Музиева Махаббат «Отбасылық бюджетті есептеу» зерттеу жұмысының тақырыбын өте өзекті деп есептеді. Махаббат өзінің көргенін түйіндеп қорытынды жасаған.

Зерттеу әдістемесінің сапасына келетін болсақ, деректі, дәлелді, мысалдар келтірілген.

Ғылыми ізденістер арқылы тақырыпты ашуға тырысқан. Ауызша түсіндіруі жақсы. Жұмыс жақсы деңгейде орындалған. Оқырмандарды қызықтыратын фактілер кездеседі.

Махаббат «Отбасылық бюджетті есептеу» өз жұмысын одан әрі әлі де зерттеп, толықтырады деп ойлаймын.

Пікір беруші:

Даулетбай С.С.

Аннотация

«Отбасылық бюджет жобасы» тақырыбына жазылған зерттеу жұмысы – теориялық білімді, практикалық ұштастырудың дәлелі.

«Отбасылық бюджет» тақырыбында информатикадан зерттеу жобасымен жұмыс жасау барысында автор өз отбасында бюджетті басқарудың қандай жолы бар екенін анықтауды және ұтымды отбасылық бюджетті жоспарлау бойынша өрескел ұсыныстар жасауды мақсат етіп қойды.

Жұмыс туралы толығырақ:

«Отбасылық бюджет» математикадан дайын жобада автор отбасылық бюджет теориясын, отбасылық бюджетті, отбасылық бюджетті сақтау мен есептеудің классикалық схемаларын зерттеді.

«Отбасылық бюджет» тақырыбында информатика бойынша жеке зерттеу жұмыстары жоба аясында Excel -де есептеулер түрінде ұсынылған отбасы бюджетін жүргізу әдістері мен ақшаны үнемдеу нұсқаларын зерттеу бойынша практикалық зерттеу жүргізуге мүмкіндік берді. кестелер.

Осы ғылыми шығармашылық жобасында нақты ізденіп зерттеу барысында жеке идея негізінде жасақталған. Сол арқылы математика ғылымына қызығушылығын көрсеткен.

Математика пәнінің

мұғалімі, ғылыми жетекшісі:

Даулетбай С.С.

Аннотация

Исследовательская работа по теме «Проект семейного бюджета» - это доказательство сочетания теоретических и практических знаний.

Работая над исследовательским проектом по информатике на тему «Семейный бюджет», автор стремился определить, как управлять бюджетом в своей семье, и дать приблизительные рекомендации по рациональному планированию семейного бюджета.

Подробнее о работе:

В подготовленном проекте по математике «Семейный бюджет» автор изучил теорию семейного бюджета, семейный бюджет, классические схемы хранения и расчета семейного бюджета.

Индивидуальные исследования по информатике по теме «Семейный бюджет» позволили провести практическое изучение способов экономии семейного бюджета и вариантов экономии денег, представленных в виде расчетов в Excel в рамках проекта. таблицы.

Этот научный творческий проект основан на личной идее в ходе конкретного исследования. Таким образом, он проявил интерес к математике.

Научный руководитель:

Даулетбай С.С.

Annotation

The research work on the topic "Draft family budget" is a proof of a combination of theoretical and practical knowledge.

While working on a research project on computer science on the topic of "Family Budget", the author aimed to determine how to manage the budget in his family and make rough recommendations for rational family budget planning.

More about the work:

In the finished project on mathematics "Family budget" the author studied the theory of the family budget, the family budget, the classical schemes of storage and calculation of the family budget.

Individual research work on computer science on the topic "Family Budget" allowed to conduct a practical study of the methods of saving the family budget and options for saving money, presented in the form of calculations in Excel as part of the project. tables.

This scientific creative project is based on a personal idea in the course of specific research. Thus, he showed interest in computer science.

Computer scienceteacher,

research supervisor:

S.S.Dauletбай

Мазмұны

Кіріспе бөлім	6
Негізгі бөлім	
1.1.Бюджет.....	7
1.2.Отбасылық экономика.....	7
1.3.Отбасының кірістері мен шығыстары.....	9
1.4. Отбасы бюджеті.....	10
1.5. Бюджеттік мәліметтерді жинау және өңдеу.....	12
1.6. Бюджеттің шығыс бөлігін қысқарту стратегиясын әзірлеу.....	12
2.1.Практикалық бөлім.....	14
Қорытынды	16
Пайдаланған әдебиет	17

Кіріспе

Отбасы бюджеті - отбасылық өмірдің әл-ауқатының құрамдас бөліктерінің бірі. Біздің әрқайсымыз өзімізге ұнайтын нәрсені сатып алуды сұрап, ата -анамызға жүгінген кездегі жағдаймен жақсы таныспыз және ата -анамыз біздің сатып алуды жоспарламағандықтан, бас тартқан кезде қаншалықты жиі ренжиміз.

Қазіргі уақытта отбасылық бюджетті жұмсау мәселесі өте өзекті болды, себебі ол сонымен бірге мемлекеттік бюджеттің ажырамас бөлігі болып табылады.

Зерттеудің мақсаты: Менің отбасымда қандай бюджет бар екенін білу және ұтымды отбасылық бюджетті жоспарлау бойынша қатаң ұсыныстар жасау.

Зерттеудің міндеттері:

- Бюджеттің не екенін және оның не екенін білу;
- Отбасылық бюджеттің түсінігі мен құрылымын анықтау;
- Отбасылық бюджетті қалыптастыру мәселелерін талдау және оны жетілдіру жолдарын табу.

Зерттеу нысаны: Отбасылық қор.

Зерттеу әдісі: салыстыру, әңгімелесу, төлем құжаттарының анализі.

Ең алдымен, айлық, жылдық отбасы қорын есептедік. Содан кейін отбасылық қорды жоспарладық.

Болжам: Отбасылық бюджетті үнемдеуде нақты математикалық есептеу қажет.

Зерттеу жаңалығы: Реттелген отбасылық бюджет – отбасылық қарым–қатынасқа әсер ететін факторлардың бірі.

Жұмыстың нәтижесі және қорытындысы: Отбасылық бюджетті үнемдеу жолдарының математикалық моделі сізге қарызға кірмей өмір сүруге немесе қарызыңызды тез өтеуге көмектеседі.

Негізгі бөлім

1. Бюджет

Бюджет (ескі норман бугетінен - әмиян, сөмке, сөмке) - белгілі бір уақыт кезеңіне белгіленген, әдетте белгілі бір объектінің (отбасы, бизнес, ұйым, мемлекет және т.б.) кірістер мен шығыстар схемасы. бір жыл.

Бюджет - микроэкономикада да, макроэкономикада да маңызды үкімет (мемлекеттік бюджет). Бюджетті зерттеу - бұл кейбір қаржы деп аталатын ҒЫЛЫМ.

2. Отбасылық экономика

Үй экономикасы - бұл отбасының күнделікті өмірі туралы ғылым, оның мүшелерінің қажеттіліктерін қанағаттандыруға, сонымен қатар тауарлар мен қызметтерді өндіруге бағытталған.

Ол отбасының қажеттіліктерін анықтайды, оларды қанағаттандырудың оңтайлы және тиімді құралдарын таңдауға мүмкіндік береді, отбасылық жұмысты ұтымды ұйымдастыруға, ақшаның жұмсалуды жоспарлауға және есептеуге көмектеседі.

Үй экономикасы уақыт пен ақшаны үнемдейтін технологиялық операцияларды таңдауды отбасында болжайды. Әр отбасында басынан бастап белгілі бір ресурстар болады.

Отбасылық ресурстар - бұл ақша, материалдар мен өндірістік құндылықтар, жабдықтардың барлық түрлері мен табыс көздері.

Отбасылық ресурстар - бұл:

- еңбек - әрбір мүшенің жұмысқа қабілеттілігі;
- материалдық - жылжымайтын мүлік: пәтер, үй, жер телімі, сарай, гараж, көлік, велосипед, тұрмыстық техника және т.б. ;

- қаржылық - ақша қаражаттары, банктік шоттар, бағалы қағаздар, сақтандыру полистері;
- технологиялық - тамақ дайындау, киім кию, жөндеу жұмыстары, тауарлар мен қызметтерді өндіру технологиясы.

Уақыт өте келе көптеген отбасылар өз ресурстарының саны мен сапасын арттырады. Алайда, экономикада басты мәселе бар: қолда бар ресурстар біздің барлық қажеттіліктерімізді қанағаттандыру үшін әрдайым жеткіліксіз, олардың шектеулігіне байланысты біз таңдау мәселесімен бетпе - бет келеміз: бірінші кезекте не істеу керек және нені қалдыру керек. болашақта шешім табу үшін, немесе оны сатып алуды мүлде тоқтату.

Отбасының материалдық ресурстарының жаңаруы негізінен жаңа тауарлар мен қызметтерді сатып алу, үй шаруашылығында тауарлар мен қызметтерді өндіру және екінші реттік ресурстарды ұтымды пайдалану арқылы жүзеге асады.

Күнделікті өмірде экономика әдетте «үнемдеу» ұғымымен байланысты- бұл үнемдеуді, материалдардың құнын төмендетуді және оны тиімді орындауды білдіреді.

Әр отбасының белгілі бір уақыт кезеңіндегі кірістері мен шығыстарының арақатынасын көрсететін бюджеті бар. Отбасылық бюджеттің қалыптасуы мен зерттелуі қазіргі жағдайда отбасының маңызды экономикалық мәселесі болып табылады.

Бюджеттің құрылымына кірістер мен шығыстардың әр түрлі баптары кіруі мүмкін. Бюджет салмақ түрінде ұсынылуы мүмкін: кіріс шығыстан аз болған кезде ол тапшылықта болады; теңдестірілген - кірістер мен шығыстардың теңдігі; кіріс шығыстардан асатын.

3. Отбасының кірістері мен шығыстары

Табыс - белгілі бір уақыт аралығында мемлекет, жеке немесе заңды тұлға алған ақша немесе материалдық құндылықтар.

Отбасылық табысты құрамы мен көздері бойынша жіктеуге болады:

- Ақша
- Жеңілдіктер беру
- Табиғи

Жылдық таза табысты есептеу үшін одан барлық тіркелген шығындарды бірден алып тастау керек: табыс салығы, ерікті жарналар, көлік қызметі, жалдау ақысы, балабақшадағы бала күтімі, ақылы үйірмелер. Осыдан кейін ғана адам отбасылық экономиканың стратегі бола алады, үй шаруашылығының өзіндік моделін дамыта алады.

Шығындар - шығындар, ақшалай қаражат пен басқа да мүлікті шығару нәтижесінде экономикалық пайданың төмендеуі.

Тұрақты шығындар - бұл кезеңнің басында іске асырылатын және жоспарланатын шығындар, және олар соңына қарай өзгермейді (азық -түлік сатып алу, жалға алу, жазылу, жол жүру билеті және т.б.)

Айнымалы шығындар - тұрақты (циклдік, маусымдық) және бір реттік, яғни. күтпеген шығындар (тұрмыстық техниканы жөндеу, дәрі -дәрмек сатып алу). Отбасылық бюджетті есептеу кезінде біз күтпеген, маусымдық шығындарға соманы беруіміз керек. Шығыстар баптарын бөлу кезінде тамақ пен киім құнына ерекше назар аудару қажет.

Гардеробты жоспарлау кезінде гардеробты түгендеу керек. Кішкене нәрселерге үлкен назар аударыңыз (кір жуатын ұнтақтар, шамдар, тіс

пастасы, сабын және т.б.). Бұл ұсақ -түйектің шығындарын үнемі бақылауда ұстаңыз.

Егер сіз мәзірді тек тағамның құнын ғана емес, сонымен бірге олардың тағамдық құндылығын ескере отырып жасасаңыз, азық -түлік шығындары ойластырылған болады. Мысалы, егер диетада бір өнім басқасына ауыстырылса, арзан, бірақ тағамдық қасиеттері, калория мөлшері бойынша кем түспесе, онда азық -түлік шығындарын шамамен 20%-ға төмендетуге болады. Сонымен қатар, мәзір әр түрлі болып қалады.

Зиянды әдеттерден бас тарту өте маңызды - бұл алкогольді ішімдіктерді қолдану, темекі шегу, тәттілердің шамадан тыс мөлшері. Шығындар баптарының есебі сізге қайда және нені үнемдеу тиімдірек болатынын көрсетеді.

Тиімді термиялық өңдеу қалдықтарды азайтады, бұл азық -түлік шығындарын азайтуға көмектеседі. Жақсы үй шаруасындағы әйел 1 кг шикі еттен 600 г қайнатылған ет немесе 650 г қуырылған ет алынатынын біледі.

4. Отбасы бюджеті

Отбасы бюджеті - белгілі бір уақыт кезеңіне, әдетте бір жылға белгіленген, белгілі бір отбасының кірістері мен шығыстарының схемасы. Ол тарихи деректерді де, болжамды кірістер мен шығыстарды да біріктіреді.

Отбасылық бюджет - бұл ақша қаражаттарының қозғалысын бақылауға мүмкіндік беретін баға. Бөртпе шығыстары барынша азайтылады, сонымен бірге бұрын қаржылық тұрғыдан қол жетпейтін нәрселер сіздің жаңа шындыққа айналады.

Отбасылық бюджет - бұл сіздің ақшаға деген көзқарасыңыздың өлшемі. Отбасылық бюджет сізге қайда бара жатқаныңызды көруге көмектеседі - сізге қарызсыз болу жеткілікті ме және лайықты өмір сүру үшін жеткілікті ме, әлде сіз және сіздің жақындарыңызды ұзақ жылдар бойы қолдайтын әсерлі отбасылық капитал құрғыңыз келсе.

Отбасылық бюджеттің түрлері:

- Бірлескен
- Бөлінген
- Аралас (меншікті капитал)

Бірлескен бюджет отбасы мүшелерінің барлық кірістерін «ортақ қазанға» жинауды көздейді, одан ерлі-зайыптылардың әрқайсысының отбасы шығындары мен жеке шығындары төленеді. Тұрғын үйді қаржыландырудың бұл түрі дәстүрлі түрде посткеңестік елдердегі көптеген отбасыларда қолданылады.

Артықшылықтары:

- Тұрғын үй қаржысының толық ашықтығы
- Үлкен сатып алулар үшін жинақ жасау ыңғайлы

Кемшіліктері:

- Табыс тең болған жағдайда отбасылық бюджетті бөлу бойынша келіспеушіліктер туындауы мүмкін.
- Егер отбасында 2 менеджер болса, онда келіспеушілік туындаған жағдайда ортақ пікірге келу өте қиын, себебі олардың әрқайсысының «салмағы» тең
- Ерлі -зайыптылардың бір -біріне үлкен тосын сыйлар беруге мүмкіндігі жоқ, себебі бұл үшін қажетті соманы дербес жинақтай алмайды.
- Жеке бюджет «ортақ қазандықтың» жоқтығын болжайды, әрбір отбасы мүшесі өз табысын дербес басқарады. Отбасылық бюджеттің бұл түрі

ерлі -зайыптылар дәстүрлі түрде бір -бірінен қаржылық тәуелсіздік сезіну үшін қолданылатын Батыс елдерінде өте танымал.

Аралас (ортақ) бюджет - бұл бірлескен және бөлек бюджет түрлерінің жиынтығы. Оны жүргізу принципі келесідей: отбасында «ортақ қазан» бар, бірақ ерлі-зайыптылардың әрқайсысы оған кірістерінің алдын ала келісілген үлесін ғана салады.

Қалған табысын ол өз қалауы бойынша басқара алады. Сонымен бірге жалпы отбасылық шығыстар «ортақ қазаннан» төленеді, ал қалған табыстан сәйкесінше ер мен әйелдің жеке шығындары төленеді.

5. Бюджеттік мәліметтерді жинау және өңдеу

Үш ай бойы (қазан, қараша, желтоқсан) отбасымның бюджеті туралы деректер жинадым. Табысқа ата -анамның жалақысы мен қорғаншылық төлемі кіреді. Мен шығыстарға коммуналдық төлемдерді, байланыс пен интернетке ақы төлеуді, салықтарды, азық -түлікті, өндірістік тауарларды, көлікті, тұрмыстық қызметтерді және жинақтарды енгіздім

Мен схема бойынша кірістер мен шығыстардың арақатынасын көрсеттім.

Бізде жергілікті өндіруші нашар дамыған. Ет және сүт өнімдері негізінен облыс орталығында өндіріліп, облыстың басқа қалаларына жеткізіледі. Бірақ жергілікті өндірушіде барлық өнімдер жоқ, олар бізге тауықты Астрахан облысынан, күрішті Қызылордадан және т.б.

Excel электрондық кестесінің нәтижелері бойынша, менің отбасымда зерттеудің барлық 3 айында профицит болды.

6. Бюджеттің шығыс бөлігін қысқарту стратегиясын әзірлеу

Мен отбасылар ресурстарды ұтымды басқарып, олардың қажеттіліктеріне басымдық берсе, өздерін күшейте алады деген қорытындыға келдім. Жалған және ойдан шығарылған сұрауларды қабылдамай, сіз қажеттіліктерді түсіне аласыз, демек, сіздің даму мақсаттарыңызды дұрыс анықтай аласыз.

Қазір көптеген мектеп оқушыларының ұялы телефондары бар, олар шығыс бөлігін кеңейтеді. Көбінесе біз нені сатып алу керектігін таңдаймыз: балмұздақ, кино билеті, жаңа кроссовкалар немесе оқу нұсқаулығы, экскурсияға бару. Егер біз тәттілер мен ойын -сауыққа көп ақша жұмсайтын болсақ, онда біз бұл ақшаның жақсы кітапқа түсуі мүмкін екенін ұмытып кетеміз, демек біз жоғары баға мен жақсы білім алу мүмкіндігін тағы да жіберіп аламыз.

Жіберілген мүмкіндік, яғни. Мүмкіндік құны - бұл таңдалмаған нұсқалардың ең жақсысынан алатын пайда немесе пайда. Бұл пайымдау отбасылық ресурстар мен қажеттіліктерге ұтымды көзқарас студенттерді отбасының табысын ескере отырып, сатып алуды жоспарлауға мәжбүр ететінін растайды.

Және көптеген балалардың жеке қалтасы болғандықтан, оның кірістері мен шығыстарының бөліктерін мұқият дамыта отырып, студенттің жеке бюджетін жоспарлау қажет, яғни. тәрбиелеу құралдарын құрметтеуге үйрету. Сондай -ақ, үй -жайларды бақылаусыз жарықтандыру зиянсыз ақша ағынын құрайды, ал уақытында оқшауланбаған рамалар суық тию мен дәрі -дәрмектерге ақшаны ысырап етудің қосымша көзі болып табылады. Жеке мүлікті ұқыпты пайдалану оның қызмет ету мерзімін ұзартады және қажетсіз жөндеуге немесе жөндеуге жол бермейді.

Сатып алуларыңызды бағалаңыз, сонда сіз ақшаңызды дұрыс жұмсағаныңызды бірден түсінесіз.

Тауарды сатып алу кезінде сатып алу ережелерін ескеру өте маңызды. Бұл шарт сізге сапалы, қажет заттарды сатып алуға мүмкіндік береді. Бұл әдіс отбасылық қаражатты жұмсауда тиімдірек.

Отбасылық бюджетті жоспарлауда отбасы экономикасының отбасын басқару және маркетинг сияқты бөлімдері маңызды рөл атқарады. Үй тапсырмасы адамнан алуан түрлі қабілеттер мен дағдыларды талап етеді. Бұл жерде біз көптеген мамандықтарды (мамандықтарды) меңгеруіміз керек.

2.1. Жұмыстың практикалық бөлігі

Үй жұмысында басқару элементтері әрекет етуі керек:

- отбасының барлық мүшелері жүзеге асыратын айқын мақсаттар;
- өкілеттіктерді бөлу;
- үйдің айналасындағы еңбек бөлінісі және жұмыс кестесі;
- әр мүшеге қажетті шарт - олардың қабілеттерін ашу;
- отбасында бір -біріне құрмет пен көмек.

Отбасылық бюджеттің кіріс және шығыс бөлігін есептеу

Комуналдық қызметтер	кружоктар	Бензин шығындары	интернет	Мектеп шығындары	есебі
25000	15000	3000	6000	5000	54000

Кесте 1. Менің отбасымның міндетті шығындарының есебі

1. Отбасы бюджеті неден тұрады?
 - а) жалақыдан, зейнетақыдан, стипендиядан.
 - б) кірістер мен шығыстардан.
 - в) ақшадан.
2. Отбасылық бюджетке түсетін ақша:
 - а) шығындар
 - б) қызығушылық
 - в) табыс

3. Авторлық құқық бойынша сыйақы:

а) жалақы

б) салық

в) алым

4. Отбасылық бюджеттен жұмсалған ақша - бұл:

а) табыс

б) шығындар

в) пайда

5. Ең жақсы бюджет - бұл:

а) кіріс шығыстан көп

б) кірістер шығыстарға тең

в) кіріс шығындардан аз

6. Жалақы, зейнетақы, стипендия әр түрлі болады:

а) табыс

б) шығындар

в) алым

Қорытынды

Отбасылық бюджетті сақтау - бұл өте пайдалы нәрсе, отбасылық капиталды сақтауға және жақсартуға көмектесу, болашақта сатып алу үшін ақшаны үнемдеуді немесе үнемдеуді үйрету.

Осылайша, мен отбасылық математика нақты математикалық есептеуді талап етеді деген қорытындыға келдім. Осы зерттеудің нәтижесінде мен математика білу отбасы қорын ұтымды жоспарлауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар ай сайын ата-анам төлейтін төлем қағаздарымен қалай жұмыс жасауға болатынын ұқтым. Қарастырған кіріс пен шығыстарды, тұтынатын заттарды диаграммаға салуды үйрендім. Әр отбасы бюджетін жоспарлап отырса, отбасылық бюджет тұжырымдамасына зер салып оның ережелерін тиімді пайдалана білсе, тату-тәтті, қарызға кірмей өмір сүреді деген қорытындыға келдім. Алдағы уақытта да осы тақырыпты толықтыра түсемін деген ниеттемін.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Әлеуметтік ғылымдар оқулығы 9 сынып Насонова И.П .: 3 тарау, 14 тармақ «Отбасылық экономика»
2. Мазембаева Ж. Отбасылық бюджет қалай басқарылады? Ақтөбе облыстық қоғамдық-саяси газет. 29 шілде, 2009 ж.
3. Информатика оқулығы 9 сынып Босова Л.Л. және Босовой А.Ю.: 3 тарау. Электрондық кестеде сандық ақпаратты өңдеу.
4. Отбасылық бюджетті басқару негіздері. Алматы,2008.
5. "Қазақ телевизиясы". Энциклопедия. - Алматы: "ҚазАқпарат", 2009, 1-т. - 640 б.